

3. La intensitat

La força del so

BLOC 1 CONTEXTOS MUSICALS I CULTURALS. ESCOLTA

1.1. LA INTENSITAT

1. Escolta els quatre fragments de la pel·lícula Gladiador en què podràs observar diferents intensitats sonores en els diàlegs.

Audició 1 *Discurs del general Màxim a les seues tropes*

Audició 2 *Conversa entre Còmmode i la seua germana*

Audició 3 *Conversa al Senat*

Audició 4 *A l'arena del circ*

- a. Una vegada que has escoltat les quatre audicions, et proposem que escrigues el títol de les escenes, ordenades de major a menor intensitat.

1. A l'arena del circ
2. Discurs del general Màxim a les seues tropes
3. Conversa al Senat
4. Conversa entre Còmmode i la seua germana

- b. A continuació, veurem les imatges corresponents a cada escena.

1.2. SONS FORTS I SUAUS

2. Escolta els sons dels instruments següents. Cadascun emetrà dues sèries de sons a una intensitat determinada. Completa els quadres indicant amb una F quan escoltes sons forts i una S quan els sons siguin suaus. Escriu també el nom de l'instrument.

	INSTRUMENT	INTENSITAT 1	INTENSITAT 2
Audició 5	<u>piano</u>	<u>S</u>	<u>F</u>
Audició 6	<u>tambor</u>	<u>F</u>	<u>S</u>
Audició 7	<u>clarinet</u>	<u>S</u>	<u>F</u>

1.3. DINÀMICA I MATISOS

3. Relaciona cada terme de matís amb l'abreviatura que li correspon i amb la forma d'interpretar-se.

dim. / *ff* / accentuant la nota / *mf* / augment gradual de la intensitat / *sfz* / mig fort / mig suau / disminució gradual de la intensitat / *cresc.* / Molt fort / *mp*

	Abreviatura	Interpretació
• mezzo piano	<u><i>mp</i></u>	<u>mig suau</u>
• crescendo	<u><i>cresc.</i></u>	<u>augment gradual de la intensitat</u>
• fortissimo	<u><i>ff</i></u>	<u>molt fort</u>
• diminuendo	<u><i>dim.</i></u>	<u>disminució gradual de la intensitat</u>
• mezzo forte	<u><i>mf</i></u>	<u>mig fort</u>
• sforzando	<u><i>sfz</i></u>	<u>accentuant la nota</u>

4. Col·loca els termes de matís de l'activitat anterior en el lloc corresponent.

Intensitat constant

mezzopiano

fortissimo

mezzoforte

Intensitat variable

crescendo

diminuendo

sforzando

5. a. Localitza en aquesta sopa de lletres el nom de 6 tipus de matisos.

b. Tot seguit, classifica aquests matisos segons indiquen:

1. Una intensitat o volum estable: *forte, piano, pianissimo, fortissimo*

2. Una intensitat o volum variable: *diminuendo, crescendo*

6. D'entre tots els signes musicals que apareixen en aquesta partitura, assenyala quins són els que indiquen canvis en la intensitat i explica en què consisteix cadascun.

1r mf: mezzoforte (mig fort); 2n regulador: crescendo (augmentant gradualment la intensitat); 3r f: forte (fort); 4t regulador: diminuendo (disminuint gradualment la intensitat); 5é p: piano (suau)

7. Explica què entens per *matís* i per *dinàmica*.

Els matisos són els signes indicats mitjançant paraules italianes abreujades que serveixen per a precisar en cada moment els diferents canvis d'intensitat.

La dinàmica fa referència, de forma general, a la intensitat o volum amb què s'ha d'interpretar una obra.

8. Escolta les audicions següents i contesta les preguntes que et plantegem.

Audició 8 *Oberto* G. Verdi

Indica el terme de matís corresponent. *f: forte = fort*

Audició 9 *Larghetto de la Simfonia núm. 5* G. Mahler

Indica el matís corresponent. *pp: pianissimo = molt suau*

Audició 10 *La Traviata* G. Verdi

- Creus que es produeix algun canvi d'intensitat o, per contra, creus que es manté constant la intensitat d'aquest fragment? *Sí que es produeix un canvi d'intensitat.*
- Si penses que s'ha produït algun canvi, indica si ha estat brusc o suau. *Suau.*
- Escriu les indicacions de matís a mesura que les vages escoltant.

<i>f</i>	<i>p</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
----------	----------	----------	----------

Audició 11 *Dido i Enees* H. Purcell

- Creus que el canvi de matís en aquesta obra és igual que l'anterior, o es produeix un canvi més brusc? *Es produeix un canvi més brusc.*
- Segueix l'audició amb atenció i completa els quadres indicant els matisos amb les lletres *p* i *f*, tal com van apareixent en l'audició.

<i>f</i>	<i>p</i>	<i>f</i>	<i>p</i>	<i>f</i>	<i>p</i>	<i>f</i>	<i>p</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
<i>f</i>	<i>p</i>	<i>f</i>	<i>p</i>	<i>f</i>	<i>p</i>	<i>f</i>	<i>p</i>	<i>f</i>	<i>p</i>

Audició 12 *A la cova del rei de la muntanya* E. Grieg

- Creus que la intensitat es manté constant o varia? *La intensitat varia.*
- Assenyala el terme i el signe adequat per a indicar la intensitat d'aquest fragment. *Crescendo (cresc.)*

9. El músic txecoslovac *Bedřich Smetana* va recrear musicalment en la seua obra titulada *El Moldava* les diferents escenes que van apareixent durant el recorregut d'aquest riu cabalós al llarg dels seus 430 quilòmetres. Aquesta obra és molt rica en matisos, que són usats per a transmetre'ns d'una manera més clara els diferents paisatges que va travessant el riu, des del naixement fins a la desembocadura. Escolta cada fragment amb atenció i escriu el matís que correspon.

pp / *p* / *mf* / *f* / *ff* / < / >

	Audició	Matis
	Audició 13 El naixement del riu. La flauta i el clarinet imiten amb els seus sons dues fonts d'aigua que naixen a la muntanya.	<i>pp</i>
	Audició 14 El llit del riu. Les aigües del Moldava flueixen plàcidament en tota l'extensió del seu llit.	<i>p</i>
	Audició 15 La cacera al bosc. En un altre lloc es poden sentir els sons d'una cacera.	<i>f</i>
	Audició 16 La boda camperola. En el seu curs, travessem un casament camperol, del qual es poden apreciar els sons alegres, que evoquen danses nupcials.	<i>mf</i>
	Audició 17 Clar de lluna. La nit està arribant a la fi i els sons del nou dia s'incorporen a poc a poc.	<
	Audició 18 Els ràpids. A la gola de Sant Joan les aigües recorren a gran velocitat i emeten un soroll ensordidor.	<i>ff</i>
	Audició 19 El riu es perd en la llunyania. Després de passar per un vell castell, el riu continua el seu camí i s'esvaeix en la llunyania.	>

1.4. LA CONTAMINACIÓ ACÚSTICA

10. a. Confecciona una llista dels sons que poden aparéixer a la teua població i classifica'ls en nocius i no nocius. *Resposta lliure.*

_____

_____

- b. Se t'ocorre alguna solució per a evitar aquest tipus de contaminació? *Resposta lliure.*

_____

- c. Identifica els sons ambientals o d'objectes que apareixen i indica els decibels aproximats que emeten. Per a fer-ho, et pots ajudar de la taula que apareix en el llibre.

	So	Nombre de decibels
Audició 20	<i>Murmuri de gent</i>	<i>10-20 db</i>
Audició 21	<i>Sons nocturns</i>	<i>5 db</i>
Audició 22	<i>Trànsit intens</i>	<i>70-80 db</i>
Audició 23	<i>Martelleig sobre acer</i>	<i>115 db</i>

REPASSEM EL QUE HEM APRÉS

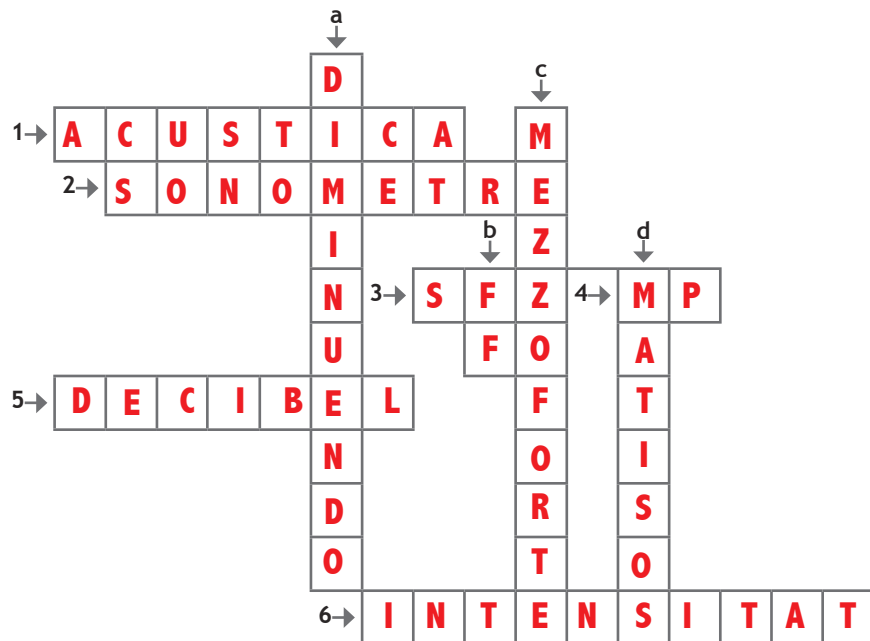
11. Completa els mots encreuats a partir de les preguntes que et formulem i obtindràs un resum del que s'ha tractat en la unitat.

Horitzontals

1. Ciència que s'ocupa de l'estudi de tot el que està relacionat amb el so. Acústica
2. Aparell que serveix per a realitzar un mesurament exacte de la intensitat. Sonòmetre
3. Abreviatura del nom d'un terme que indica que una nota ha de ser accentuada. SFZ
4. Abreviatura del matís que indica un so mig suau. MP
5. Unitat de mesura que indica la intensitat sonora. Decibel
6. Paraula que fa referència als canvis de volum del so. Intensitat

Verticals

- a. Terme de matís que indica disminució gradual de la intensitat. Diminuendo
- b. Abreviatura amb què s'indica un matís de so molt fort. FF
- c. Nom del terme de matís que indica el contrari de mezzo piano. Mezzopiano
- d. Nom general pel qual es coneix el conjunt de signes que s'indiquen amb paraules italianes abreviades i que serveixen per a indicar els canvis d'intensitat en una obra musical. Matisos

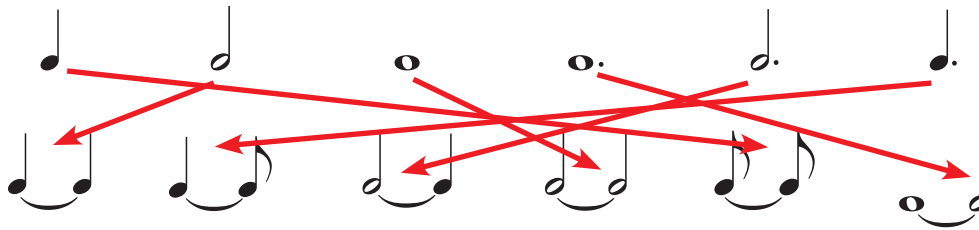

BLOC 2 CREACIÓ I PRÀCTICA MUSICAL

2.1. CREACIÓ RÍTMICA

1. Relaciona les figures.

2. Escriu el nombre de temps que corresponen a la durada de cada figura.

$\text{Quarter note} = 1$

$\text{Eighth note} = 0,5$

$\text{Half note} = 2$

$\text{Whole note} = 4$

$\text{Dotted quarter note} = 1,5$

$\text{Dotted half note} = 3$

$\text{Quarter note} = 1$

$\text{Half note} = 2$

3. Completa els compassos amb les figures que consideres convenientes.

4. Dibuixa les línies divisòries. Després escriu la síl·laba rítmica que correspon a cada figura.

ta i ti ta ta ti ti ta ti ti ta taaa ta ta i ti ti ti ta chs ta ti

5. Interpreta els ritmes (escriure les síl·labes rítmiques et pot servir d'ajuda). Després, escolta'ls i numera'n l'orde. Tingues en compte que alguns d'aquests ritmes apareixeran en la cançó *! punt!* i que, per tant, et serviran de preparació.

Audició 24

Audició 25

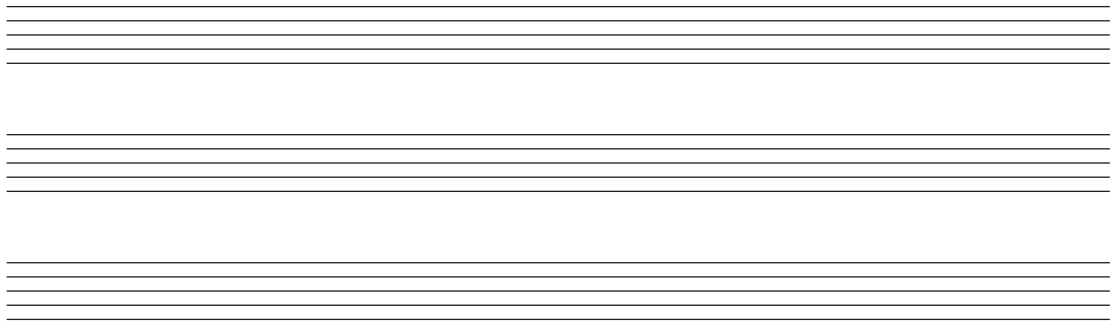
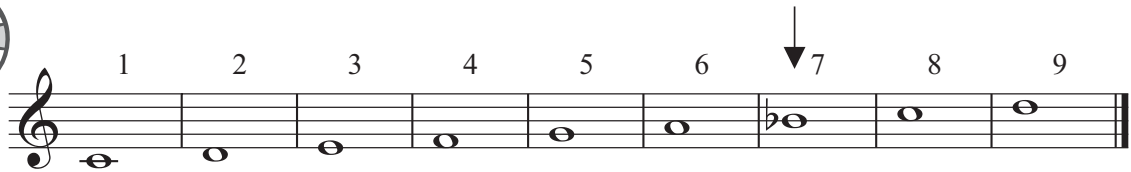
Audició 26

Audició 27

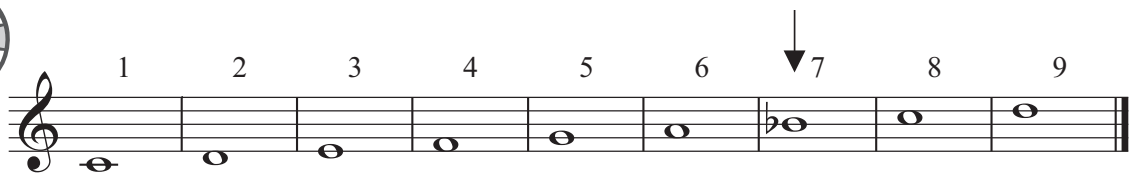
3				
1				
4				
2				

2.4. CREACIÓ MELÒDICA

- 6. COMPOSICIÓ.** Seguim practicant el Si bemoll. Compon una nova melodia per a interpretar-la després sobre la base musical, procurant usar les figures que ja coneixes.

- 7. IMPROVISACIÓ.** Improvisa una melodia amb els sons d'aquesta unitat. Els sons estan presentats d'una forma ordenada, però tu els pots interpretar en l'orde que et sembla convenient. Pel que fa a les figures, encara que en l'escala siguin redones, en la teua interpretació pots usar sons de diferents durades, ja que d'això dependrà la riquesa de la teua creació.

**MÚSICA I
TECNOLOGIES**

En el CD ROM et plantegem un seguit d'activitats en les quals podràs posar en pràctica tot allò que has après en aquesta unitat.